

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Postmottak Furutoppen barnehage
Postmottak Trondheim eiendom

Vår saksbehandler
Rune Berg

Vår ref.
14/27329/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
19.12.2014

Furutoppen barnehage - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 27.11.2014 tilsyn ved Furutoppen barnehage.

Fra Furutoppen barnehage møte:

Ellen Kjønstad, styrer
Eva Torgersen, ped. leder
Kirsti Refsnes, fagleder
Olav Saarheim, driftsoperatør

Fra miljøenheten møte:

Bente Løvlie Høier, sjefingeniør, miljøenheten Trondheim kommune
Rune Berg, rådgiver, miljøenheten Trondheim kommune

Bakgrunn for tilsynet:

Miljøenheten gjennomførte i samarbeid med Oppvekstkontoret et elektronisk tilsyn ved alle barnehager i desember 2012. Dette tilsynet hadde fokus på:

- Avviksbehandling og revisjon av rutiner jfr §4 Internkontroll
- Kontroll av sikkerhet jfr §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap
- Smittevern og rutiner for lekevask jfr §17 Smittevern

Formålet med tilsynet 27.11.2014 var å gjennomgå barnehagens svar ved elektronisk tilsyn og granske barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder "Miljø og helse i barnehagen"

1. Oppfølging av elektronisk tilsyn desember 2012***Dokumentasjon av avvik (jf §4)***

Det ble opplyst at barnehagen nylig hadde begynt å ta i bruk kommunens elektroniske avvikssystem (TQM avvikssystem) for melding av avvik. Tidligere åpne avvik, meldt per e-post, vaktmesterbok, med mer, var ennå ikke overført til dette systemet. Det ble sett på noen av de innmeldte avvikene og miljøenheten påpeker, på et generelt grunnlag, at en kort beskrivelse av eventuelle midlertidige (avbøtende) tiltak må også beskrives som en del av avviksdokumentasjonen.

I oktober gjennomførte barnehagen en generell opplæring av alle ansatt med dette som temaet, om hvordan avvik skal meldes og hva som skal meldes i systemet.

Barnehagen har i tillegg en egen vaktmesterbok hvor feil og mangler blir rapportert til driftsoperatør.

Retting av bygningsmessige avvik (jf §4)

Styrer opplyste at det p.d.d. ikke foreligger noen åpne bygningsmessige avvik. Barnehagen har vedlikeholdsår i år, og det er igangsatt en del arbeid som skal gjennomføres i den forbindelse. Det kom imidlertid fram i forbindelse med intervjurunden at barnehagen har problemer med ventilasjonsanlegget. Ved lave utetemperaturer (under ca -15 °C) fryser aggregatet og ventilasjonsanlegget må stenges av. Dette gjør det nødvendig med gjennomlufting på kalde vinterdager. Det er ikke akseptabelt dersom anlegget settes ut av drift større deler av den kalde årstiden. Da får man kombinasjonen mye innetid og manglende ventilasjon av lokalene. Ventilasjonsanlegget er ikke med på vedlikeholdsplanen, og det var heller ikke registrert som avvik i systemet. Det ble i tillegg kommentert fra de ansatte at anlegget "blåser mye" og at dette oppleves som trekk. (se avvik 3 lengre ned i rapporten). Miljøenheten ber om en beskrivelse av hvilke avbøtende tiltak som iverksettes for å sikre tilfredsstillende inneklime i perioder anlegget må stenges av, samt en vurdering av hvor mange dager dette gjelder per år.

Avvik 1   Barnehagen har ikke et fungerende ventilasjonssystem i deler av den kalde årstiden.

Barnehagen og Trondheim eiendom må redegjøre for hvordan den vil ivareta et tilfredsstillende inneklime for barna på kalde vinterdager dersom ventilasjonsanlegget stenges av eller dersom luftmengdene reduseres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 19.

Gjennomgang av rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (jf §4)

Det ble opplyst at det arbeides med å få lagt alle internkontrollrutiner inn i Kvaliteket. Mange av rutinene finnes også på u- området, samt at hver avdeling har en egen perm med de viktigste beredskapsrutiner.

Barnehagen har utarbeidet et årshjul for HMS- arbeidet, men bare med fokus på de ansatte. Barnehagen bør i tillegg utarbeide, eller inkludere i det eksisterende årshjulet, et årshjul som viser de systematiske oppgavene gjennom året for å ivareta barnas arbeidsmiljø. Her bør man sette av tid til en årlig gjennomgang av alle meldte avvik for å sikre retting, samt for å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet, for å avdekke trender samt for å gi en erfaringstilbakeføring. Et årshjul bør vise alle planlagte oppgaver for å ivareta barnas arbeidsmiljø (kontroll ute og inne, førstehjelpsopplæring, kontroll av ventilasjonssystem, brannøvelser etc).

Sikkerhet på utelekeplass (jf §14)

Kommunens lekeplasskontrollører foretar kontroll av barnehagens lekeplassutstyr en gang hvert år. Dokumentasjon på sist gjennomførte lekeplasskontroll fra 23.10.2014 ble fremlagt ved tilsynet. Den viste 7 C-feil og 1 B-feil. Alle var utkivert av driftsoperatør.

Driftsoperatør gjennomfører i tillegg kontroll av utelekeplassen hver 14. dag i samsvar med prosedyre fra Trondheim eiendom.

Sikkerhet på innendørs lekeareal (jf §14)

Det er ikke gjennomført vernerunde for inneværende år. I henhold til barnehagens egne rutiner skal det utføres vernerunde, både innendørs og utendørs, hver vår og høst. Det ble opplyst at dette trolig var litt "ambisiøst" og at man kanskje heller burde gjøre dette en gang i året, som man gjør for de ansattes arbeidsmiljø. Barnehagens rutiner må gjenspeile ambisjonsnivået slik at det er samsvar mellom det som er beskrevet og det som faktisk gjøres. Vernerunder og kontroll av sikkerhet må i tillegg dokumenteres, for eksempel i form av utfylte sjekklister og oppfølging av avvik i avvikssystemet.

Avvik 2: Barnehagen har mangelfulle rutiner for å dokumentere at barnas arbeidsmiljø er vurdert.

Virksomheten må påse at kontroll av sikkerhet for barn utføres regelmessig og er i samsvar med gjeldende rutine i internkontrollen.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v § 14

Vask av leker (jf §17)

Barnehagen har etablert rutiner for lekevask i samsvar med anbefalinger fra Folkehelse og Miljøenheten.

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler Ventilasjon og inneluftkvalitet

Det ble observert for høy lufthastighet fra frisklufttilførsel (tilluftsdon) over spisebordet i småbarnsavdelingene. De ansatte opplyste at de opplever dette som trekk. I tillegg ble det observert viftestøy og sus fra ventilasjonsristen, noe som trolig har sammenheng den kraftige lufttilførselen. Det er sannsynlig at dette lydnivået overskrider kravene til lydnivå fra tekniske installasjoner i TEK/NS8175 klasse C. Miljøenheten ber derfor om dokumentasjon på at ventilasjonsanlegget er dimensjonert for å gi tilfredsstillende inneklime. I tillegg må lydnivået kontrolleres og dokumentere at dette er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift og NS8175.

De ansatte kommenterte også at de syntes det var for lav gulvtemperatur på småbarnsavdelingen. Det ble opplyst at det tidligere hadde vært gulvvarme i bygget. Driftsoperatør var ikke kjent med om det var foretatt målinger for å kontrollere dette.

Avvik 3: Inneklime oppleves som ikke tilfredsstillende.

Barnehagen må legge fram dokumentasjon på at inneklime er i samsvar med gjeldene normer. I henhold til gjeldende norm skal lufthastigheten i oppholdssonen ikke overskride 0,15 m/s målt som middelhastighet over 3 minutter. Tilført luft skal ha en temperatur som ikke gir opplevelsen av trekk i oppholdssonen. Dokumentasjonen kan være i form av nylig innreguleringsrapport, luftmengdemålinger for de ulike rom eller inneklimatemålinger gjennomført ved normal personbelastning.

Avvik 4: Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra tilluftsdonene over spisebord i småbarnsavdelingene.

For at avviket kan lukkes må det foretas måling av lydnivå og eventuelt iverksettes tiltak slik at lydnivået er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift og NS8175. Det må fremlegges dokumentasjon i form av støymåling etter tiltak.

Avvik 5: Gulvtemperaturen i småbarnsavdelingen oppleves som ikke tilfredsstillende.

For at avviket skal lukkes må det foretas målinger av temperaturforholdene i småbarnsavdelingen. I henhold til normene skal lufttemperaturen holdes i området 19-26°C, gulvtemperaturen skal holdes i området 19-26°C og vertikal temperaturgradient skal være mindre enn 3°C per høydemeter.

Avvikene er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v §§ 19 og 21.

Sikkerhet på barnehagens innelekeområde.

Det ble ved befaringen påpekt enkelte forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette dreide seg om defekt skåldesikring på armaturer i småbarnsavdelingen, og manglende skåldesperring i avdeling for store barn, og utilfredsstillende oppbevaring av skarpe kniver på magnetlist. Det må foretas en sikkerhetsgjennomgang av barnehagens innelekeområde og avdekkede avvik må rettes.

Avvik 6: Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

For at avviket skal rettes må det monteres skåldesikre armatur på alle tappesteder tilgjengelig for barn, samt sikring av skarpe gjenstander på kjøkkenet.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14

Miljøenhetens konklusjon

Tilsynet viste at Furutoppen barnehage har etablert skriftlige rutiner for forskriftens virkeområde, men at det er noen mangler vedrørende å dokumentere egen praksis. Tilsynsbefaringen avdekket i tillegg flere bygningsmessige avvik knyttet til inneklimate og sikkerhet.

Tilsynet avdekket 6 avvik knyttet til inneklimate og sikkerhet for barn som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.03.2015** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen

TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Rune Berg
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift